

Dato: 28. marts 2025
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Jonas Karlsen
Sagsnr.: 2023-10309
Dok.: 3610172

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om forbruger aftaler og lov om forsikringsaftaler (Øget forbrugerbeskyttelse ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser)

Indholdsfortegnelse

1. Høringen.....	2
1.1. Høringsperiode.....	2
1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.	2
2. Høringssvarene.....	7
2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget.....	7
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget	9
2.2.1. Fortrydelsesfunktion for aftaler om fjernsalg, der indgås ved hjælp af en onlinegrænseflade.....	9
2.2.2. Oplysningskrav i forbindelse med aftaler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne	11
2.2.3. Fyldestgørende redegørelser	16
2.2.4. Yderligere beskyttelse af forbrugere på onlinegrænseflader	18
2.2.5. Andre spørgsmål	20
3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet.....	24

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om forsikringsaftaler (Øget forbrugerbeskyttelse ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser) har i perioden fra den 19. februar 2025 til den 18. marts 2025 været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 19. februar 2025 endvidere sendt Folketingets Retsudvalg til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 19. februar 2025.

1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Nedenfor følger en samlet alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget høringssvar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Høringspart	Hørings-svar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger	Ønsker ikke at afgive høringssvar
Østre Landsret	☐	☐	☐	☒
Vestre Landsret	☐	☐	☐	☒
Sø- og Handelsretten	☐	☐	☐	☐
Samtlige byretter	☐	☐	☐	☒
Advokatrådet	☐	☐	☐	☐
Advokatsamfundet	☐	☐	☐	☐
Andelsboligforeningens fællesrepræsentation (ABF)	☐	☐	☐	☐
APPLiA Danmark	☐	☐	☐	☐

AutoBranchen Danmark				
Autobranshens Handels- og Industriforening (AUTIG)				
Boxer TV ApS				
Business Danmark				
Canal Digital Danmark A/S				
Coop A/S				
Copenhagen Business School, Juridisk Institut				
Dagrofa				
Danmarks Teaterforening				
Dansk Arbejdsgiverforening				X
Dansk Boldspil-Union				
Dansk Byggeri				
Dansk Detail				
Dansk Energi				
Dansk Erhverv	X	X		
Dansk Fitness & Helse Organisation (DFHO)				
Dansk Fjernvarme				
Dansk Folkeoplysnings Samråd				
Dansk Industri	X	X		
Dansk Inkassobranche-forening				
Dansk Internet Forum				
Dansk IT				
Dansk Kennel Klub				
Dansk Kredit Råd				

Dansk Markedsføring				
Dansk Teater				
Danske Advokater				
Danske Annoncører og Markedsførere				
Danske Forlag				
Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI)				
Danske Mediedistributører				
Danske Medier				
Danske Regioner				
Danske Zoologiske Haver og Akvarier				
Datatilsynet				
De Danske Bilimportører				
De Frie Energiskaber				
De Samvirkende Købmænd				
Den Danske Dommerforening				
Den Danske Dyrlægeforening				
Den Sociale Rethjælps Fond				
Det finansielle ankenævn				
Digitaliseringsstyrelsen				
Discovery Network Danmark				
Dommerfuldmægtigforeningen				
Domstolsstyrelsen	X		X	
Dyrenes beskyttelse				

Dyreværnet				
Evida				
Experian A/S Danmark				
Falck A/S				
Finans Danmark	X	X		
Finans og Leasing	X	X		
Forbrugerklagenævnet				
Forbrugerombudsmanden				
Forbrugerrådet Tænk				
Forenede Danske Antenneanlæg				
Forenede Danske Motorejere (FDM)				
Foreningen for Platformsøkonomi i Danmark (FPD)				
Forsikring og Pension	X	X		
Forsyningstilsynet				
Franchise Danmark				
FSR - danske revisorer				
HK Landsklubben				
IT-Branchen				
Kommunernes Landsforening (KL)	X		X	
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen	X	X		
Kreativitet & Kommunikation				
Københavns Rets hjælp				
Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet				

Landbrug og Fødevarer				
Nordic Entertainment Group				
Optikerforeningen				
PostNord Danmark				
Radius Elnet				
Retspolitisk Forening				
Rigsombudsmanden i Grønland				X
Rigsombudsmanden på Færøerne				
Salling Group				
SEGES Heste				
SikkerhedsBranchen				
SMVdanmark				
Stofa				
Syddansk Universitet, Juridisk Institut				
TDC Group				
TEKNIQ Installatørernes Organisation				
Teleindustrien				
Telenor A/S				
Telia				
TV2 Danmark A/S				
Viasat				
Wao				
Ørsted				
Aalborg Universitet, Juridisk Institut				
Aarhus Retshjælp				
Aarhus Universitet, Juridisk Institut				

2. Høringssvarene

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Dansk Industri bemærker, at størstedelen af lovforslaget er baseret på et ændringsdirektiv, der medfører totalharmonisering med undtagelse af bl.a. muligheden for at indføre sprogkrav vedrørende de oplysninger, som den erhvervsdrivende skal give forbrugeren i forbindelse med aftaler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser.

Dansk Erhverv bakker op om Justitsministeriets målsætning om alene at implementere ændringsdirektivet med de minimumskrav, der fremgår af direktivet, således at danske virksomheder ikke pålægges unødige økonomiske og administrative byrder i forbindelse med vedtagelsen af lovforslaget.

Finans Danmark bemærker, at formålet med ændringsdirektivet er at forenkle og modernisere den lovgivningsmæssige ramme for finansielle tjenesteydelser ved at indsætte en række bestemmelser fra fjernsalgsdirektivet i forbrugerrettighedsdirektivet. Det følger heraf, at flere af bestemmelserne i direktivet allerede er implementeret i dansk ret, herunder regler om prækontraktuelle oplysninger og fortrydelsesret. Herudover bemærkes det bl.a., at det fremgår eksplicit af ændringsdirektivet, at direktivet ikke ændrer eksisterende sektorspecifikke EU-retsakter. Finans Danmark opfordrer til, at der alene foretages en direktivnær implementering, og at der ikke sker overimplementering, som generelt skaber ulige konkurrencevilkår for danske virksomheder i forhold til andre lande.

Finans og Leasing bemærker, at man overordnet er enig i Justitsministeriets tilgang med hensyn til, at der gennemføres en direktivnær implementering af ændringsdirektivet. Finans og Leasing bemærker i samme forbindelse, at det bl.a. er vigtigt at holde de administrative byrder nede. Herudover bemærker Finans og Leasing, at der er flere steder, hvor de foreslåede nye regler findes i ens eller tilnærmelsesvis ens udformning i forbrugerkreditdirektivet, som skal være implementeret i dansk ret den 20. november 2025. Det gør sig bl.a. gældende for reglerne om fyldestgørende redegørelser, påmindelse om fortrydelsesret og absolut fortrydelsesfrist. Finans og Leasing fremhæver, at der bør sikres en ens forståelse af de pågældende bestemmelser i forbrugeraftaleloven og kommende ændringer af kreditaftaleloven, hvor forbrugerkreditdirektivet vil skulle implementeres.

Forsikring og Pension bemærker, at lovforslaget som udgangspunkt er udtryk for direktivnær implementering, og at ændringsdirektivets valgmuligheder kun udnyttes i meget begrænset omfang. Desuden påpeger organisationen, at dette falder fint i tråd med bl.a. regeringens fokus på at reducere de administrative byrder. Forsikring og Pension anfører dog, at implementeringen i forsikringsaftaleloven af ændringsdirektivets bestemmelser om prækontraktuelle oplysningskrav (artikel 16 a) og fyldestgørende redegørelser (artikel 16 d), sammenholdt med lex specialis-princippet, giver anledning til bekymring, fordi forsikringsdistributionsdirektivet (2016/97) indeholder tilsvarende bestemmelser. Desuden fremhæver organisationen bl.a., at fortrydelsesfunktionen (forbrugerrettighedsdirektivets artikel 11 a) medfører betydelige administrative konsekvenser.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen oplyser, at de har bidraget til gældende ret vedrørende omtalen af markedsføringsloven i forbindelse med implementeringen af den ændring af forbrugerrettighedsdirektivet, der består i indførelsen af artikel 16 e.

Justitsministeriet har noteret sig de modtagne bemærkninger. Formålet med lovforslaget er at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2673 af 22. november 2023 om ændring af direktiv 2011/83/EU for så vidt angår aftaler om finansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg og om ophævelse af direktiv 2002/65/EF (herefter "ændringsdirektivet") i dansk ret. Formålet med ændringsdirektivet er at forenkle og modernisere den lovgivningsmæssige ramme for finansielle tjenesteydelser ved at ophæve 2002-direktivet om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne og samtidig indsætte relevante bestemmelser i forbrugerrettighedsdirektivet, hvis anvendelsesområde udvides til også at omfatte finansielle tjenesteydelser. Dette indebærer bl.a., at en række af de bestemmelser, der fremgår af ændringsdirektivet, allerede i dag er implementeret i dansk ret.

Justitsministeriet bemærker, at ændringsdirektivet medfører totalharmonisering, medmindre andet konkret fremgår af de enkelte bestemmelser i direktivet. Lovforslaget er som udgangspunkt udtryk for en direktivnær implementering, og de fleste af ændringsdirektivets valgmuligheder (dvs. muligheder for at vedtage strengere bestemmelser end dem, der er omhandlet i direktivet) udnyttes således ikke.

Herudover kan Justitsministeriet bemærke, at ændringsdirektivet ikke ændrer eksisterende sektorspecifikke EU-retsakter. Det følger bl.a. af

ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 16 (gengivet i lovforslagets indledning, jf. pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger), at når andre EU-retsakter, der regulerer specifikke finansielle tjenesteydelser, indeholder bestemmelser om oplysninger forud for aftaleindgåelsen, om fortrydelsesret eller om fyldestgørende redegørelser, og uanset hvor detaljerede disse bestemmelser er, bør kun de respektive bestemmelser i disse andre EU-retsakter finde anvendelse på de pågældende specifikke finansielle tjenesteydelser til forbrugere, medmindre andet er fastsat i nævnte retsakter, herunder medlemsstaternes udtrykkelige mulighed for at udelukke anvendelsen af disse specifikke bestemmelser.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Fortrydelsesfunktion for aftaler om fjernsalg, der indgås ved hjælp af en onlinegrænseflade

Dansk Erhverv bemærker, at den foreslåede indførelse af en fortrydelsesfunktion, der skal være tilgængelig på onlinegrænsefladen for alle erhvervsdrivende, der sælger tjenester og/eller varer til forbrugere via en onlinegrænseflade, vil berøre mange danske erhvervsdrivende. Organisationen bemærker i den forbindelse bl.a., at det er vigtigt, at de erhvervsdrivende dels får tilstrækkelig tid til at få implementeret funktionen, og dels, at det fremgår tydeligt, hvilke krav der er til funktionen. Dansk Erhverv foreslår derfor, at tilsynsmyndighederne sammen med de relevante interessenter sætter sig sammen og udarbejder en vejledning med henblik på, at virksomhederne fra starten kan implementere en korrekt løsning i forhold til fortrydelsesfunktionen. Derudover bemærker organisationen, at det er vigtigt, at kravene ikke tolkes for indskrænkende og på en sådan måde, at virksomheder, der allerede har en fortrydelsesfunktion, skal bruge tid og ressourcer på at implementere en ny funktion. Endelig bemærker Dansk Erhverv, at der i Danmark ikke er et generelt problem med, at forbrugerne ikke ved eller ikke er i stand til at fortryde køb foretaget på nettet, og at den nye fortrydelsesfunktion (forbrugeraftalelovens § 20 a) formodentlig ikke vil få den store betydning for danske forbrugere.

Finans Danmark fremhæver, at fortrydelsesfunktionen skal sikre, at forbrugerne kan fortryde en aftale lige så let, som de kan indgå den. Det er organisationens forståelse, at den erhvervsdrivende kan stille samme krav til forbrugerens udnyttelse af fortrydelsesretten som til indgåelsen af aftalen, f.eks. at udnyttelsen af fortrydelsesretten godkendes med stærk

kundeautentifikation, hvis indgåelsen af aftalen er sket med stærk kundeautentifikation. Desuden bemærker organisationen, at det bør præciseres, hvad der udgør en ”onlinegrænseflade”.

Finans og Leasing bemærker om fortrydelsesfunktionen, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at den erhvervsdrivende kan tilbyde hyperlinks, der leder forbrugeren til fortrydelsesfunktionen. Det fremgår imidlertid ikke, om det er et krav, at fortrydelsesfunktionen skal være på den samme onlinegrænseflade, som aftalen er indgået på. Det er organisationens opfattelse, at der ikke bør være noget til hinder for, at fortrydelsesfunktionen findes på en anden onlinegrænseflade end den onlinegrænseflade, hvor aftalen er indgået på, så længe at fortrydelsesfunktionen har en fremtrædende plads på onlinegrænsefladen og er let tilgængelig for forbrugeren.

Forsikring og Pension bemærker, at lovforslagets § 1, nr. 19, der er en direktivnær implementering i forbrugeraftaleloven af ændringsdirektivets artikel 1, nr. 3, om den nye ”fortrydelsesfunktion”, vil medføre betydelige administrative omkostninger til bl.a. udvikling af it-setup. Der henvises i den forbindelse til Forsikring og Pensions svar af 28. februar 2025 til Justitsministeriet på ministeriets anmodning om kvantificering af de administrative konsekvenser.

Justitsministeriet bemærker, at ændringsdirektivet – som noget nyt – indeholder en bestemmelse om, at den erhvervsdrivende skal stille en ”fortrydelsesfunktion” til rådighed for forbrugeren, hvis den erhvervsdrivende giver mulighed for at indgå aftaler om fjernsalg ved hjælp af en onlinegrænseflade (forbrugerrettighedsdirektivets artikel 11 a). Det følger således af direktivet, at den erhvervsdrivende – for aftaler om fjernsalg, der indgås ved hjælp af en onlinegrænseflade – skal sikre, at forbrugeren også kan fortryde aftalen ved hjælp af en fortrydelsesfunktion. Det fremgår af pkt. 2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at en onlinegrænseflade f.eks. kan være et websted eller en applikation, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 37.

Som det fremgår af pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil den foreslåede bestemmelse indebære, at den erhvervsdrivende skal sikre, at forbrugeren også kan fortryde aftalen ved hjælp af en fortrydelsesfunktion i tilfælde af aftaler om fjernsalg, der indgås ved hjælp af en onlinegrænseflade. Dette skal sikre, at forbrugerne kan fortryde en aftale lige så let, som de kan indgå den. Med henblik herpå skal den erhvervsdrivende stille

en fortrydelsesfunktion til rådighed for forbrugeren, som er let for forbrugeren at finde, uafbrudt tilgængelig og klart synlig inden for fortrydelsesfristen. For at lette processen kan den erhvervsdrivende f.eks. tilbyde hyperlinks, der leder forbrugeren til fortrydelsesfunktionen. Hvis forbrugeren har bestilt flere varer eller tjenesteydelser ved samme aftale om fjernsalg, kan den erhvervsdrivende give forbrugeren mulighed for at fortryde en del af aftalen i stedet for hele aftalen, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 37. Det fremgår desuden af bemærkningerne til den foreslåede § 20 a (lovforslagets § 1, nr. 19), at det forudsættes, at forbrugeren bør være i stand til at finde og tilgå funktionen på en nem og enkel måde, og forbrugeren bør f.eks. ikke være forpligtet til at foretage handlinger for at finde eller tilgå funktionen, f.eks. download af en applikation, hvis aftalen ikke blev indgået via den pågældende applikation, jf. herved også direktivets præambelbetragtning nr. 37.

For så vidt angår kvantificering af de administrative konsekvenser forbundet med bl.a. fortrydelsesfunktionen kan Justitsministeriet bemærke, at Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har oplyst, at det ikke har været muligt at kvantificere de administrative konsekvenser for erhvervslivet, da det grundet datamæssige hensyn ikke har været muligt at afdække den samlede virksomhedspopulation. Justitsministeriet er blevet enige med Erhvervsministeriet og Erhvervsstyrelsen om, at de administrative byrder skal kvantificeres på bagkant af lovforslagets ikrafttræden den 19. juni 2026, hvor omfanget af de omfattede virksomheder og deres omkostninger forbundet med at omstille sig til kravet om fortrydelsesfunktionen er bedre kendt. Der kan i den forbindelse henvises til pkt. 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.2.2. Oplysningskrav i forbindelse med aftaler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne

Dansk Industri bemærker, at Justitsministeriet har valgt at benytte muligheden for at fastsætte sprogkrav (dansk) i relation til aftaler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, da dette bl.a. understøtter sprogkravet i henhold til forbrugeraftalelovens regler om aftaler vedrørende varer og ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved bl.a. fjernsalg. Det følger af de eksisterende regler i forbrugeraftaleloven, at oplysninger, som den erhvervsdrivende har pligt til at give forbrugeren, skal afgives på dansk, såfremt den erhvervsdrivende har markedsført den pågældende vare eller tjenesteydelse

på dansk, medmindre forbrugeren giver sit udtrykkelige samtykke til at modtage oplysningerne på et andet sprog.

Det er Dansk Industris forståelse af lovforslaget, at sprogkrav (dansk) i relation til aftaler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser også kun gør sig gældende, når den erhvervsdrivende har markedsført den finansielle tjenesteydelse på dansk, medmindre forbrugeren giver sit udtrykkelige samtykke til at modtage oplysningerne på et andet sprog.

Finans Danmark finder det positivt, at Justitsministeriet ikke har fundet anledning til at foreslå strengere bestemmelser vedrørende prækontraktuelle oplysningskrav end dem, der er omhandlet i ændringsdirektivets artikel 1, nr. 4 (forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16 a, stk. 1, om oplysningskrav i forbindelse med aftaler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugere). Organisationens bemærker herudover bl.a., at det med lovforslagets § 1, nr. 10, foreslås, at den erhvervsdrivende, hvor det er relevant, skal give forbrugeren oplysning om, at prisen er blevet personaliseret på grundlag af en automatiseret beslutningstagning. Der opfordres til, at det præciseres, hvad der forstås ved, at prisen er blevet personaliseret på grundlag af en automatiseret beslutningstagning.

Desuden bemærker Finans Danmark, at den foreslåede bestemmelse om, at den erhvervsdrivende bl.a. skal minde forbrugeren om muligheden for at fortryde fjernsalgsaftalen og om proceduren i forbindelse med fortrydelsesretten, hvis den erhvervsdrivende først giver forbrugeren oplysninger mindre end én dag, inden forbrugeren er bundet af fjernsalgsaftalen, er uden værdi for forbrugeren. Organisationen bemærker samtidig, at kravet følger direkte af ændringsdirektivet. Det anbefales endvidere, at sprogkravet (dansk) ikke opretholdes. Om lagdeling bemærker organisationen bl.a., at det overordnet er positivt, at der foreslås en ret for den erhvervsdrivende til at lagdele visse oplysninger, når de gives elektronisk. Det bemærkes, at lovforslaget er mere restriktivt end ændringsdirektivet med hensyn til hvilke oplysninger, som er undtaget fra muligheden for lagdeling. F.eks. undtager lovforslaget oplysninger om, at den finansielle tjenesteydelse vedrører instrumenter, der indebærer særlige risici som følge af deres særlige karakteristika m.v., fra lagdelingsmuligheden. Disse oplysninger er ikke undtaget lagdelingsmuligheden efter ændringsdirektivet.

Finans og Leasing bemærker i forhold til det foreslåede § 14, stk. 4, 3. og 4. pkt., i forbrugeraftaleloven (om påmindelse om fortrydelsesretten efter

indgåelse af aftalen ved fjernsalg), at det ikke er klart fastlagt, hvad der skal gælde, hvis denne påmindelse sker for tidligt (dvs. tidligere end én dag efter indgåelse af aftalen) eller for sent (dvs. senere end 7 dage efter indgåelse af aftalen), og at dette med fordel kunne beskrives klart i bemærkningerne. Endvidere bemærkes det bl.a., at formålet med bestemmelsen er svært at se, fordi oplysning om fortrydelsesretten også fremgår af standardinformation indgået ved kontraktindgåelsen. Endelig bemærker organisationen, at der bør foretages en vurdering af, i hvilket omfang det foreslåede § 15, stk. 1, 2. pkt., i forbrugeraftaleloven (om forbrugere med handicap), allerede er dækket af kravene i tilgængelighedsloven, som implementerer et generelt direktiv om samme emne.

Forsikring og Pension bemærker i relation til sprogkravet, jf. lovforslagets § 2, nr. 12, at forsikringsdistributionsdirektivet indeholder regler om sprogkrav. Organisationen bemærker endvidere om lagdeling (artikel 16 a, stk. 7), at der ikke henvises til litra j, men at denne henvisning bl.a. følger af det foreslåede § 34 e, stk. 6 (jf. henvisningen til § 34 e, stk. 1, nr. 10). Hvad angår lovforslagets § 2, nr. 8, hvorved der bl.a. indsættes et nyt oplysningskrav om miljømæssige eller sociale mål, som forsikringsydelsen tager sigte på, hvis disse faktorer er integreret i forsikringsydelsen, bemærker organisationen bl.a., at der bør henvises til tilfælde, hvor faktorerne er integreret i »investeringsstrategien for« forsikringsydelsen, jf. ordlyden af artikel 16 a, stk. 1, litra o, som bestemmelsen vil implementere. Herudover bemærker organisationen, at lovforslagets § 2, nr. 9, om forsikringsselskabets pligt til i visse tilfælde at påminde forbrugeren om muligheden for at fortryde aftalen er en uhensigtsmæssig bestemmelse, men organisationen påpeger samtidig, at der er tale om en direktivnær implementering.

Justitsministeriet kan bemærke, at det følger af lovforslagets § 1, nr. 14 (forbrugeraftalelovens § 14, stk. 6), og § 2, nr. 12 (forsikringsaftalelovens § 34 e, stk. 5), at oplysninger, som erhvervsdrivende (herunder forsikringsselskaber) har pligt til at give forbrugeren, skal afgives på dansk, såfremt den erhvervsdrivende har markedsført den pågældende finansielle tjenesteydelse på dansk, medmindre forbrugeren giver sit udtrykkelige samtykke til at modtage oplysningerne på et andet sprog.

De foreslåede bestemmelser vil bevirke, at den erhvervsdrivende som udgangspunkt vil være forpligtet til at give oplysninger på dansk til forbrugeren forud for indgåelse af aftaler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, hvis den erhvervsdrivende har markedsført den finansielle tjenesteydelse på

dansk. Det bemærkes i tilknytning hertil, at for at en markedsføring anses for at være foretaget på dansk, må der skulle være tale om markedsføring af et vist omfang, således at forbrugerens indgåelse af aftalen, selvom dette ikke konkret kan dokumenteres, kunne være motiveret af den pågældende markedsføring. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til forbrugeraftalelovens § 8, stk. 4, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 39 som fremsat, side 139, som også er gengivet i lovforslagets bemærkninger til de foreslåede bestemmelser.

Hvad angår prækontraktuelle oplysninger om, hvor det er relevant, at prisen er blevet personaliseret på grundlag af automatiseret beslutningstagning, kan Justitsministeriet oplyse, at det bl.a. fremgår af ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 27, at nogle erhvervsdrivende anvender automatisk beslutningstagning til at differentiere priserne mellem forskellige forbrugergrupper, og i visse tilfælde tilpasses priserne forbrugernes individuelle prisfølsomhed. Derfor bør forbrugerne, inden de er bundet af en aftale om fjernsalg, informeres om, at prisen på den finansielle tjenesteydelse er personaliseret på grundlag af automatisk beslutningstagning. Der kan i øvrigt henvises til pkt. 2.3.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet kan endvidere – i relation til formålet med kravet om påmindelse om mulighed for at fortryde aftalen – bemærke, at det følger af ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 26, at der af hensyn til gennemsigtheden bør fastsættes krav for, hvornår oplysningerne bør gives til forbrugeren forud for indgåelsen af aftalen om fjernsalg, og hvordan disse oplysninger bør nå frem til forbrugeren. Herudover fremgår det af præambelbetragtningen, at hvis oplysningerne gives mindre end én dag før indgåelsen af aftalen om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, bør den erhvervsdrivende være forpligtet til på et varigt medium at minde forbrugeren om muligheden for at fortryde aftalen om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. I tilfælde af at oplysningerne forud for aftaleindgåelsen gives mindre end én dag, inden forbrugeren er bundet af en aftale om fjernsalg, bør den erhvervsdrivende, på et varigt medium, mellem én og syv dage efter aftalens indgåelse minde forbrugeren om muligheden for at fortryde aftalen om fjernsalg. Der kan i øvrigt henvises til pkt. 2.3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet kan herudover bemærke, at det – med henblik på at gennemføre ændringsdirektivets artikel 1, nr. 4 (forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16 a, stk. 6, 2. afsnit) – foreslås at tydeliggøre i forbrugeraftaleloven

og forsikringsaftaleloven, at de oplysninger, der skal gives til forbrugeren inden der indgås en fjernsalgsaftale, efter anmodning skal gives til forbrugere med handicap, herunder synshandicap, i et passende og tilgængeligt format.

Desuden kan Justitsministeriet oplyse, at hvis en anden EU-retsakt, der regulerer specifikke finansielle tjenesteydelser, indeholder bestemmelser om de oplysninger, der skal gives til forbrugeren forud for aftalens indgåelse (f.eks. om sprogkrav), er det kun bestemmelserne i den pågældende EU-retsakt, der finder anvendelse på de pågældende specifikke finansielle tjenesteydelser, uanset hvor detaljerede de pågældende bestemmelser er, medmindre andet er fastsat i nævnte EU-retsakt.

I tilfælde hvor den erhvervsdrivende kontakter forbrugeren telefonisk med henblik på indgåelse af en aftale om fjernsalg af en finansiell tjenesteydelse, kan den erhvervsdrivende nøjes med at give forbrugeren oplysning om den erhvervsdrivendes identitet og navnet på den person, som forbrugeren er i kontakt med, og dennes forbindelse til den erhvervsdrivende samt om det kommercielle formål med henvendelsen. Herudover kan den erhvervsdrivende med forbrugers samtykke nøjes med at give oplysninger om tjenesteydelsens vigtigste egenskaber, den samlede pris for tjenesteydelsen m.v., hvorvidt der er fortrydelsesret og fremgangsmåden ved brug af fortrydelsesretten m.v., eventuelle særlige risici ved tjenesteydelsen som følge af ydelsens særlige karakter m.v., og – hvad angår forbrugeraftaleloven – det beløb, som kan afkræves forbrugeren ved tilbagetræden fra en tjenesteydelsesaftale. Den fulde oplysningspligt skal dog opfyldes efterfølgende i forbindelse med meddelelse på varigt medium i overensstemmelse med forbrugeraftalelovens § 15 og forsikringsaftalelovens § 34 f. Justitsministeriet finder det bl.a. på den baggrund hensigtsmæssigt at fastsætte, at disse oplysninger heller ikke skal være omfattet af den erhvervsdrivendes ret til lagdeling. Det bemærkes, at denne retsstilling følger af direktivet, om end direktivet f.eks. ikke undtager oplysninger om, at den finansielle tjenesteydelse vedrører instrumenter, der indebærer særlige risici som følge af deres særlige karakteristika m.v., fra lagdelingsmuligheden. Oplysninger herom skal efter gældende ret f.eks. gives, når den erhvervsdrivende kontakter forbrugeren telefonisk med henblik på indgåelse af en aftale om fjernsalg af en finansiell tjenesteydelse, og det er bl.a. på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at denne retsstilling også bør gælde i relation til den erhvervsdrivendes ret til at lagdele oplysninger. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.6.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det bl.a. fremgår, at den

foreslåede bestemmelse f.eks. vil indebære, at den erhvervsdrivende i forbindelse med, at der meddeles oplysninger til forbrugeren forud for aftaleindgåelsen, vil have ret til at lagde de fleste oplysninger, når de gives elektronisk.

Justitsministeriet kan i øvrigt bemærke, at formuleringen »investeringsstrategien for« i det fremsatte lovforslag er blevet tilføjet i ordlyden af det foreslåede § 34 e, stk. 1, nr. 16, således at bestemmelsen er i overensstemmelse med ordlyden af artikel 16 a, stk. 1, litra o, som bestemmelsen tilsigter at gennemføre.

2.2.3. Fuldestgørende redegørelser

Finans Danmark bemærker bl.a., at det synes uklart, om de forudgående oplysninger efter forbrugerftalelovens § 14, stk. 1, kan gives som en del af en fyldestgørende redegørelse. Herudover opfordres bl.a. til, at det i lovforslaget uddybes, hvilke yderligere oplysninger der kan være omfattet af kravet om at oplyse om ”de væsentlige karakteristika ved aftalen”. Endelig opfordrer organisationen til, at det i lovforslaget præciseres nærmere, hvordan forholdet er til anden lovgivning, og hvad der forstås ved ”personlig betjening” ved den erhvervsdrivendes anvendelse af onlineværktøjer.

Finans og Leasing bemærker om det foreslåede § 14 b, stk. 2, i forbrugerftaleloven (om fyldestgørende redegørelser), at de er enige i Justitsministeriets tilgang som nævnt i lovbemærkningerne, hvorefter den erhvervsdrivende vil have mulighed for at præcisere, hvilken form samt hvilket omfang de i stk. 1 omhandlede redegørelser skal have. Organisationens bemærker endvidere, at det med fordel kunne præciseres i lovbemærkningerne, at bestemmelsen ikke indeholder krav om rådgivning af forbrugeren.

Justitsministeriet skal indledningsvist bemærke, at det fremgår af ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 38, at forbrugeren – ud over de oplysninger forud for aftaleindgåelsen, som den erhvervsdrivende skal give – stadig kan have brug for hjælp til at afgøre, hvilken finansiel tjenesteydelse der passer bedst til deres behov og finansielle situation. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det bl.a. også fremgår, at hovedformålet med at give en fyldestgørende redegørelse er at sikre, at forbrugeren forstår den finansielle tjenesteydelse, som den erhvervsdrivende tilbyder, inden vedkommende underskriver aftalen.

Ved »de væsentlige karakteristika ved den foreslåede aftale« skal bl.a. forstås den samlede pris, som forbrugeren skal betale til selskabet, og beskrivelsen af forsikringsydelsens vigtigste karakteristika og dens indvirkning på forbrugeren, herunder, hvor det er relevant, om de accessoriske tjenesteydelser kan eller ikke kan opsiges separat og konsekvenserne af en sådan opsigelse, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 38. Det bemærkes, at dette bl.a. fremgår af lovforslagets bemærkninger til § 1, nr. 15 (om forbrugeraftalelovens § 14 b).

For så vidt angår bestemmelsens (forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16 d) forhold til anden lovgivning, kan Justitsministeriet henvise til pkt. 2.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det fremgår heraf, at hvis en anden EU-retsakt, der regulerer specifikke finansielle tjenesteydelser, indeholder bestemmelser om de fyldestgørende redegørelser, der skal gives til forbrugeren, er det kun bestemmelserne om fyldestgørende redegørelser i den pågældende EU-retsakt, der finder anvendelse på disse specifikke finansielle tjenesteydelser, medmindre andet er fastsat i nævnte EU-retsakt (forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16 d, stk. 5).

Om retten til at anmode om personlig betjening, hvis den erhvervsdrivende anvender onlineværktøjer, følger det af pkt. 2.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at den foreslåede ændring bl.a. vil indebære, at forbrugeren vil have ret til at få personlig betjening forud for aftaleindgåelsen, hvis den erhvervsdrivende stiller redegørelser til rådighed ved hjælp af fuldautomatiske onlineværktøjer såsom chatbots, robotrådgivning, interaktive værktøjer eller lignende midler. Den personlige betjening vil skulle gives gratis til forbrugeren i den erhvervsdrivendes åbningstid. Hvis forbrugeren f.eks. er i vanskeligheder, eller hvis der foreligger andre begrundede tilfælde, vil forbrugeren også have ret til at anmode om og til at få personlig betjening, efter at aftalen om fjernsalg er indgået. Der kan i øvrigt henvises til direktivets præambelbetragtning nr. 40, som også er gengivet i pkt. 2.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet bemærker endvidere, at det fremgår af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16 d, stk. 2, at det er medlemsstaterne, der kan præcisere, hvilken form samt hvilket omfang de i stk. 1 omhandlede redegørelser skal have. Det er i lyset heraf Justitsministeriets opfattelse, at adgangen hertil bedst vil kunne udfyldes af den erhvervsdrivende. Den erhvervsdrivende vil herved have mulighed for at kunne tilpasse redegørelsernes form og omfang under hensyntagen til de omstændigheder, hvorunder den

finansielle tjenesteydelse tilbydes, den forbruger, til hvem den tilbydes, og arten af den finansielle tjenesteydelse, der tilbydes. Den erhvervsdrivende vil i forbindelse med denne tilpasning skulle tage hensyn til forbrugerens behov for bistand under hensyntagen til forbrugerens viden om og erfaring med den finansielle tjenesteydelse og dens karakter. Der henvises i øvrigt til f.eks. pkt. 2.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor bl.a. den foreslåede ordning er nærmere beskrevet.

2.2.4. Yderligere beskyttelse af forbrugere på onlinegrænseflader

Dansk Erhverv bemærker, at reguleringen af mørke mønstre ("dark patterns") som udgangspunkt bør ske via direktivet om urimelig handelspraksis. Dansk Erhverv oplyser i den forbindelse, at den pågældende artikel (16 e) naturligvis skal implementeres, men organisationen vurderer samtidig, at der formodentlig ville kunne gribes ind overfor de nævnte eksempler på dark patterns med hjemmel i markedsføringslovens bestemmelser om vildledende handlinger.

Finans Danmark bemærker, at den foreslåede bestemmelse, der implementerer artikel 16 e, stk. 1, litra a, har til formål at forhindre vildledende eller manipulerende tiltag, der forhindrer eller forringer forbrugernes evne til at træffe frie og informerede beslutninger. Organisationens bemærker i samme forbindelse, at rækkevidden af bestemmelsen er uklar, herunder om bestemmelsen f.eks. er til hinder for, at der i forbindelse med kontooverførsler som standard er valgt en bestemt type overførsel, bl.a. straks- eller standardoverførsel, herunder f.eks. baseret på kundens historik, og om det kan udstrækkes til kampagner, herunder bannerreklamer.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker, at det bør tilføjes i lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 2.6.3), at det er Justitsministeriets vurdering, hvorvidt det er nødvendigt at forbyde mindst én af formerne for praksis, der er oplistet i artikel 16 e, stk. 1, litra a-c, eller alternativt at vurderingen er foretaget i samarbejde med Erhvervsministeriet. Det samme gør sig gældende i forhold til hensigtsmæssigheden af at imødegå den praksis, der består i at lade bestemte valg fremgå tydeligere, når forbrugere, der er tjenestemodtagere, anmodes om en beslutning.

Justitsministeriet bemærker, at det bl.a. fremgår af pkt. 2.6.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at det følger af ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 41, at mørke mønstre ("dark patterns") på

erhvervsdrivendes onlinegrænseflader er praksis, der enten bevidst eller reelt i væsentlig grad forvrider eller forringer evnen hos de forbrugere, der er modtagere af den finansielle tjenesteydelse, til at træffe selvstændige og informerede valg eller beslutninger. Dette gælder især for aftaler om finansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg. Erhvervsdrivende kan anvende en sådan praksis til at påvirke forbrugere, der er modtagere af deres tjenesteydelser, til at udvise uønsket adfærd eller træffe uønskede beslutninger, som kan få negative konsekvenser for dem. Det fremgår endvidere af samme præambel-betragtning, at erhvervsdrivende derfor bør forbydes at vildlede eller tilskynde forbrugere, der er modtagere af deres tjenesteydelser, og at undergrave eller fordreje deres autonomi, beslutningstagning eller valg via strukturen, udformningen eller funktionen af en onlinegrænseflade eller en del deraf. Dette kan omfatte, men er ikke begrænset til, udnyttende designvalg for at lede forbrugeren til valg eller handlinger, som er til fordel for den erhvervsdrivende, men som ikke nødvendigvis er i forbrugerenes interesse, ved at præsentere valg på en ikkeneutral måde, f.eks. ved at give visse valgmuligheder en mere fremtrædende plads gennem visuelle, auditive eller andre komponenter, når forbrugeren skal træffe en beslutning.

Det bemærkes, at Justitsministeriet i det fremsatte lovforslag har foretaget en præcisering af pkt. 2.6.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger på baggrund af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bemærkning, således at det nu fremgår, at det er Justitsministeriets og Erhvervsministeriets vurdering, at det er nødvendigt at forbyde mindst én af formerne for praksis i litra a-c (artikel 16 e, stk. 1) ved indgåelse af aftaler om finansielle tjenesteydelser ved fjernsalg for at sikre korrekt implementering af direktivet. Herudover er det anført, at Justitsministeriet og Erhvervsministeriet bl.a. af hensyn til, at det efter omstændighederne vil kunne pålægge erhvervslivet unødvendige byrder i forhold til ændringsdirektivets formål at regulere flere former for praksis blandt erhvervsdrivende som led i denne implementering, har fundet det hensigtsmæssigt at imødegå den form for praksis, der består i at lade bestemte valg fremgå tydeligere, når forbrugere, der er tjenestemodtagere, anmodes om en beslutning.

Endelig bemærker Justitsministeriet, at det fremgår af pkt. 2.6.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at det er Erhvervsministeriets opfattelse, at de former for praksis blandt erhvervsdrivende, der er opregnet i artikel 16 e, stk. 1, litra a- c, efter omstændighederne vil kunne udgøre en overtrædelse af bl.a. markedsføringslovens §§ 3-6 samt 8. Det fremgår endvidere heraf, som anført ovenfor, at det imidlertid er Justitsministeriets og

Erhvervsministeriets vurdering, at det – bl.a. henset til, at det følger af artikel 16 e, at der tages forbehold af direktiv 2005/29/EF og forordning 2016/679 – er nødvendigt at forbyde mindst én af formerne for praksis i litra a-c ved indgåelse af aftaler om finansielle tjenesteydelser ved fjernsalg for at sikre korrekt implementering af direktivet.

2.2.5. Andre spørgsmål

Finans Danmark anfører, at det bør fremgå af forbrugeraftaleloven, at lovens bestemmelser om fortrydelsesret er subsidiaire i forhold til bestemmelser om fortrydelsesret i anden lovgivning, herunder EU-retsakter, der regulerer specifikke finansielle tjenesteydelser. Endvidere bemærker organisationen bl.a., at det eksisterende forbrugerbegreb i forbrugeraftaleloven, jf. lovens § 2, stk. 1, indebærer, at andre end fysiske personer kan være forbrugere i forbrugeraftalelovens forstand. Dermed er forbrugeraftalelovens forbrugerbegreb ifølge Finans Danmark udvidet i forhold til definitionen i forbrugerrettighedsdirektivet, hvor en forbruger, jf. artikel 2, nr. 1, defineres som ”enhver fysisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler ikke handler som led i sit erhverv”. Organisationen bemærker i den forbindelse, at visse af de foreslåede bestemmelser, herunder indførelsen af fortrydelsesfunktionen, af den grund kan karakteriseres som værende overimplementering. Finans Danmark forslår på den baggrund, at lovforslagets § 1, nr. 19 (om fortrydelsesfunktionen), begrænses til alene at omfatte forbrugere i overensstemmelse med forbrugerrettighedsdirektivets definition (dvs. fysiske personer).

Herudover bemærker Finans Danmark vedrørende fortrydelsesret for aftaler om værdipapirer indgået ”uden for forretningssted”, at de tilbage i 2015 har været i dialog med Justitsministeriet om overimplementering i forbrugeraftalelovens § 18, stk. 3 (i dag stk. 4). Problemstillingen går efter organisationens opfattelse ud på, at § 18, stk. 2, nr. 15, undtager aftaler om værdipapirer, hvis pris afhænger af udsving på kapitalmarkedet, fra fortrydelsesretten. Det følger imidlertid af stk. 4, at denne undtagelse ikke gælder, hvis aftalen er indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted. Organisationen henviser i øvrigt til en nærmere beskrivelse af problemstillingen i et vedlagt brev af 25. marts 2015 fra Finansrådet (nu Finans Danmark) til Justitsministeriet.

Finans og Leasing bemærker i relation til lovforslagets ændring af forbrugeraftalelovens bilag 2 (§ 1, nr. 21), at det ønskes belyst i lovforslagets

bemærkninger, om det vil være muligt indenfor ændringsdirektivets rammer at anvende tiltaleformen ”Du” i stedet for ”De”, når den erhvervsdrivende kommunikerer med forbrugere.

Forsikring og Pension bemærker, at de foreslåede ændringer i forsikringsaftaleloven (lovforslagets § 2) ikke tager højde for bestemmelserne om lex specialis i det ændrede forbrugerrettighedsdirektiv, når det gælder de oplysninger, der skal gives forud for aftaleindgåelsen, og i forhold til de fyldestgørende redegørelser. Således fremgår det udtrykkeligt af henholdsvis artikel 16 a, stk. 10, og artikel 16 d, stk. 5, i direktivet, at hvis en anden EU-retsakt, der regulerer specifikke finansielle tjenesteydelser, indeholder bestemmelser om de oplysninger, der skal gives til forbrugeren forud for aftalens indgåelse, eller om fyldestgørende redegørelser, er det kun bestemmelserne i den pågældende EU-retsakt, der finder anvendelse på de pågældende specifikke finansielle tjenesteydelser, uanset hvor detaljerede de pågældende bestemmelser er, medmindre andet er fastsat i nævnte EU-retsakt. Princippet er yderligere præciseret i direktivets præambelbetragtning nr. 16, 17 og 20. Organisationen oplyser bl.a., at forsikringsdistributionsdirektivet (IDD/(EU) 2016/97), der bl.a. er implementeret i bekendtgørelse nr. 1557 af 6. december 2024 om god skik for forsikringsdistributører, og som også gælder ved fjernsalg, er udtryk for en sektorspecifik retsakt, som indeholder bestemmelser om såvel prækontraktuelle oplysninger som fyldestgørende redegørelser. Dette direktiv nævnes også i ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 17 og 20. I lyset heraf mener Forsikring og Pension, at artikel 16 a (om prækontraktuelle oplysninger) og artikel 16 d (om fyldestgørende redegørelser) ikke bør implementeres i forsikringsaftaleloven. Forsikring og Pension havde i øvrigt gerne set, at Justitsministeriet i forbindelse med åbningen af forsikringsaftaleloven bl.a. havde revideret lovens §§ 12-14, der indeholder regler for betaling, rykker og opsigelse af forsikringsaftaler, da bestemmelserne efter organisationens opfattelse ikke længere kan anses for tidssvarende.

Justitsministeriet kan oplyse, at der ikke med lovforslaget lægges op til at ændre definitionen af forbrugerbegrebet i dansk ret. Det følger af forbrugeraftalelovens § 2, stk. 1, at ved en forbrugeraftale forstås bl.a. en aftale, som en erhvervsdrivende eller en person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne, indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Af forsikringsaftaleloven fremgår det af § 2, stk. 4, 1. pkt., at ved en forbrugerforsikring forstås en forsikringsaftale, hvor forsikringstageren (forbrugeren) ved aftalens

indgåelse hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Definitionerne er i øvrigt gengivet i pkt. 2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet bemærker, at forbrugeraftalelovens § 18, stk. 4, som ikke foreslås ændret, bestemmer, at lovens kapitel 4 (om fortrydelsesret) gælder for de i bestemmelsens stk. 2, nr. 15, nævnte aftaler, hvis aftalen vedrører finansielle tjenesteydelser og er indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted. Det kan i forlængelse heraf bemærkes, at ændringsdirektivets indførelse af en ny artikel 16 b i forbrugerrettighedsdirektivet alene angår fortrydelsesret i forbindelse med aftaler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Forholdet mellem begrebet "fjernsalgsaftale" og "aftale indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted" følger af forbrugeraftalelovens § 3, nr. 4 og 5 (som ikke foreslås ændret).

Justitsministeriet bemærker om tiltaleformen "De" i relation til lovforslagets ændring af bl.a. forbrugeraftalelovens bilag 2 (§ 1, nr. 21), at denne tiltaleform anvendes i ændringsdirektivet. Der henvises i den forbindelse til den ændring af bilag 1, del A, til forbrugerrettighedsdirektivet, som sker ved ændringsdirektivets artikel 1, nr. 7. Justitsministeriet kan i forlængelse heraf bemærke, at det fremgår af forbrugeraftalelovens § 15, stk. 2, at oplysningerne om fortrydelsesretten (jf. § 14, stk. 1, nr. 10) skal gives ved brug af standardfortrydelsesvejledningen i lovens bilag 2. Den erhvervsdrivende kan dog anvende en anden tekst end den tekst, der følger af bilaget, hvis forbrugeren herved gives tilsvarende informationer som efter bilaget og informationerne ikke gives på en mindre tydelig og forståelig måde.

For så vidt angår forholdet til lex specialis-princippet, skal Justitsministeriet bemærke, at det fremgår af lovforslagets indledning, jf. pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at ændringsdirektivet ikke ændrer eksisterende sektorspecifikke EU-retsakter. Det fremgår således af lovforslagets indledning, at det følger af direktivets præambelbetragtning nr. 16, at det skal præciseres, at når andre EU-retsakter, der regulerer specifikke finansielle tjenesteydelser, indeholder bestemmelser om oplysninger forud for aftaleindgåelsen, om fortrydelsesret eller om fyldestgørende redegørelser, og uanset hvor detaljerede disse bestemmelser er, bør kun de respektive bestemmelser i disse andre EU-retsakter finde anvendelse på de pågældende specifikke finansielle tjenesteydelser til forbrugere, medmindre andet er fastsat i nævnte retsakter, herunder medlemsstaternes udtrykkelige mulighed for at udelukke anvendelsen af disse specifikke bestemmelser.

Det fremgår endvidere af pkt. 2.3.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger (om forudgående oplysningspligter), at det er fastsat i forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16 a, stk. 10, om forholdet til andre EU-retsakter, der regulerer specifikke finansielle tjenesteydelser, at hvis sådanne retsakter indeholder bestemmelser om de oplysninger, der skal gives til forbrugeren forud for aftalens indgåelse, er det kun bestemmelserne i den pågældende EU-retsakt, der finder anvendelse på de pågældende specifikke finansielle tjenesteydelser, uanset hvor detaljerede de pågældende bestemmelser er, medmindre andet er fastsat i nævnte EU-retsakt. Hvis den anden EU-retsakt ikke indeholder bestemmelser om oplysning om fortrydelsesret, underretter den erhvervsdrivende forbrugeren om, hvorvidt der foreligger en sådan ret i overensstemmelse med stk. 1, litra p.

Desuden følger det af pkt. 2.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger (om fyldestgørende redegørelser), at hvis en anden EU-retsakt, der regulerer specifikke finansielle tjenesteydelser, indeholder bestemmelser om de fyldestgørende redegørelser, der skal gives til forbrugeren, er det kun bestemmelserne om fyldestgørende redegørelser i den pågældende EU-retsakt, der finder anvendelse på disse specifikke finansielle tjenesteydelser, medmindre andet er fastsat i nævnte EU-retsakt. Der henvises i lovforslaget i samme anledning til forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16 d, stk. 5, som fastlægger forholdet til andre EU-retsakter, der regulerer specifikke finansielle tjenesteydelser, i relation til fyldestgørende redegørelser.

Justitsministeriet kan således oplyse, at de relevante foreslåede bestemmelser i forsikringsaftaleloven (f.eks. reglerne om fyldestgørende redegørelser) ikke vil finde anvendelse, når forholdet er omfattet af anden EU-lovgivning (f.eks. forsikringsdistributionsdirektivet). Justitsministeriet finder imidlertid, at det er nødvendigt og hensigtsmæssigt at implementere bestemmelserne i forsikringsaftaleloven. Det kan f.eks. være vigtigt, såfremt relevante sektorspecifikke retsakter senere skulle blive ophævet eller ændret. Det følger desuden af forbrugerftalelovens § 1, stk. 4, nr. 1, at loven som udgangspunkt ikke gælder for forsikringsaftaler omfattet af forsikringsaftaleloven og henvendelser med henblik på indgåelse af aftale herom. Der kan endvidere henvises til, at forsikringsaftalelovens kapitel I A allerede i dag indeholder regler om oplysningspligt og fortrydelsesret m.v. for forbrugerforsikringer ved bl.a. fjernsalg. Det er således bl.a. også af de grunde Justitsministeriets opfattelse, at det er hensigtsmæssigt at gennemføre ændringsdirektivet i både forbrugerftaleloven og forsikringsaftaleloven.

I forhold til spørgsmålet om en eventuel tilpasning af reglerne i forsikringsaftalelovens §§ 12-14 (om regler for betaling, rykker og opsigelse af forsikringsaftaler) bemærker Justitsministeriet, at ændringsdirektivet ikke vil medføre behov for ændringer af disse bestemmelser, og at lovforslaget således ikke har nogen indholdsmæssig sammenhæng hermed. Justitsministeriet er dog – i lyset af Forsikring og Pensions henvendelse herom – åben for at se nærmere på, om de nuværende regler på dette punkt med fordel kan moderniseres.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, som har været i offentlig høring, er der i det fremsatte lovforslag blevet foretaget justeringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter. Derudover er der blevet foretaget en opdatering i lovforslagets pkt. 4 om økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.